

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-22

Diarienummer: N608-3330/23

Handläggare: Maria Hall, Karin Hansson Ivanetti

E-post: maria.hall@forskola.goteborg.se

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar

Förslag till beslut

Förskolenämnden anser kommunfullmäktiges uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar som slutfört.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 november 2022, inom ramen för befintlig budget 2023, att ge förskolenämnden i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att locka utbildad personal till förskolor i områden med sociala utmaningar. Vid nämndssammanträde den 19 juni 2024 redovisade förvaltningen kommunfullmäktiges uppdrag. Ärendet bordlades (protokoll nr 10/2024 § 120).

Vid sammanträdet den 28 augusti 2024 (protokoll nr 12/2024 §136) återremitteras ärendet till förskoleförvaltningen med uppdrag att komplettera tjänsteutlåtandet med:

1. En utredning om hur mycket den socioekonomiska resursfördelningen behöver öka för att höja likvärdighet i stadens förskolor samtidigt som kvaliteten i förskolor med lågt socioekonomiskt index behålls. I utredningen ska det ingå en bedömning av hur mycket resurser som behöver tillföras för att en ökning av den socioekonomiska viktningen inte ska drabba förskolor med lågt socioekonomiskt index.
2. En prioritering av vilka konkreta insatser som behöver göras för öka incitamenten att arbeta i förskolor med sociala utmaningar samt kostnader för dessa.

Utifrån de kompletterande uppdragens olika karaktär har förvaltningen valt att skriva två rapporter, en för respektive av nämnden kompletterande uppdrag (se bilaga 1 och bilaga 2).

Bilaga 1 är baserad på tio rektorsintervjuer genomfört under november 2024 och ger perspektiv på utmaningar för rektorer i högindexförskolor. Rektorernas förskolenheter ligger i stadens mellanområden Bergsjön, Centrala Angered, Kortedala, Norra Angered, Södra Angered och Västra Biskopsgården och har ett socioekonomiskt index (2024) som ligger i ett spann mellan 191 – 257. I intervjuerna framkommer en tydlig samstämmighet i rektorernas berättelser oavsett vilket mellanområde förskolenheten ligger i.

I bilaga 2 beskrivs insatser baserade på särskilda anställningsvillkor som förvaltningen bedömer har störst potential att attrahera utbildad personal till områden med sociala utmaningar. Genom analys av tidigare rapporter, erfarenheter från genomförda projekt samt underlag från förvaltningens arbete med kompetensförsörjningsplanen och kompletterande intervjuer, presenteras en samlad bedömning och prioritering av vilka konkreta insatser som kan göras för att öka incitamenten att arbeta i förskolor med sociala utmaningar. Insatserna presenteras under två huvudkategorier som förvaltningen bedömer har störst potential. Den första huvudkategorin är anställningsvillkor som ökar förutsättningar för utbildad personal, förskollärare och barnskötare att utföra sitt uppdrag. Den andra huvudkategorin är anställningsvillkor som ökar rektorers förutsättningar att utöva ett tryggt och stabilt chefs- och ledarskap.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den finns en kostnadsberäkning kopplad till varje enskild insats och förvaltningen bedömer att insatser bör prioriteras och anpassas utifrån lokala förutsättningar och behov. Det är främst verksamhetschef (rektors chef), i samråd med rektor, som ansvarar för dessa bedömningar.

I rektorsintervjuerna (bilaga 1) framkommer vardagsutmaningar som genererar ekonomiska utgifter. Det handlar exempelvis om kostnader för tolk och hjälp och stöd till vårdnadshavare som tar personella resurser i anspråk i frågor utöver vad man naturligt förknippar med kärnuppdraget. Rektor beskriver en komplexitet av utmaningar som kräver avvägningar och prioriteringar där inte alla behov kan tillgodoses fullt ut.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förskolans kompensatoriska uppdrag innebär att förskolan ska ge alla barn, oavsett bakgrund, lika möjligheter till god utveckling och lärande. Det bygger på tanken att barn är olika och att de kommer till förskolan med olika erfarenheter, kunskaper och resurser. Det kompensatoriska uppdraget syftar till att kompensera för de skillnader som kan finnas på grund av socioekonomiska faktorer, kulturell bakgrund eller andra omständigheter som kan påverka barnets utveckling och lärande. Detta kan inkludera att erbjuda stöd och anpassningar för att säkerställa att alla barn får möjlighet att nå sin fulla potential. Målet är att skapa en inkluderande och stimulerande miljö där alla barn kan trivas och utvecklas, oavsett utgångspunkt.

Barnkonventionen

Förskolans kompensatoriska uppdrag står i nära relation till barnkonventionen genom att båda syftar till att främja jämlikhet, delaktighet och en trygg utvecklingsmiljö där alla barn har rätt till sina grundläggande rättigheter.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 11 december 2024.

Bilagor

1. Perspektiv på utmaningar för rektorer i högindexförskolor
2. Insatser som har störst potential att attrahera utbildad personal till områden med sociala utmaningar

Ärendet

Ärendet gäller återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 24 november 2022, inom ramen för befintlig budget 2023, att ge förskolenämnden i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att locka utbildad personal till förskolor i områden med sociala utmaningar. Vid nämndssammanträde den 19 juni 2024 redovisade förvaltningen kommunfullmäktiges uppdrag. Ärendet bordlades (protokoll nr 10/2024 § 120).

Vid sammanträdet den 28 augusti 2024 (protokoll nr 12/2024 §136) återremitteras ärendet till förskoleförvaltningen med uppdrag att komplettera tjänsteutlåtandet med:

1. En utredning om hur mycket den socioekonomiska resursfördelningen behöver öka för att höja likvärdighet i stadens förskolor samtidigt som kvaliteten i förskolor med lågt socioekonomiskt index behålls. I utredningen ska det ingå en bedömning av hur mycket resurser som behöver tillföras för att en ökning av den socioekonomiska viktningen inte ska drabba förskolor med lågt socioekonomiskt index.
2. En prioritering av vilka konkreta insatser som behöver göras för öka incitamenten att arbeta i förskolor med sociala utmaningar samt kostnader för dessa.

Utifrån de kompletterande uppdragens olika karaktär har förvaltningen valt att skriva två rapporter, en för respektive av nämnden kompletterande uppdrag (se bilaga 1 och bilaga 2).

Bilaga 1 är baserad på tio rektorsintervjuer genomfört under november 2024 och ger perspektiv på utmaningar för rektorer i högindexförskolor. Rektorernas förskolenheter ligger i stadens mellanområden Bergsjön, Centrala Angered, Kortedala, Norra Angered, Södra Angered och Västra Biskopsgården och har ett socioekonomiskt index (2024) som ligger i ett spann mellan 191 – 257. I intervjuerna framkommer en tydlig samstämmighet i rektorernas berättelser oavsett vilket mellanområde förskolenheten ligger i.

I bilaga 2 beskrivs insatser baserade på särskilda anställningsvillkor som förvaltningen bedömer har störst potential att attrahera utbildad personal till områden med sociala utmaningar. Genom analys av tidigare rapporter, erfarenheter från genomförda projekt samt underlag från förvaltningens arbete med kompetensförsörjningsplanen och kompletterande intervjuer, presenteras en samlad bedömning och prioritering av vilka konkreta insatser som kan göras för att öka incitamenten att arbeta i förskolor med sociala utmaningar. Den finns en kostnadsberäkning kopplad till varje enskild insats och förvaltningen bedömer att insatser bör prioriteras och anpassas utifrån lokala förutsättningar och behov. Det är främst verksamhetschef (rektors chef), i samråd med rektor, som ansvarar för dessa bedömningar.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att det finns en god samlad kunskap kring vilka anställningsvillkor som är avgörande för att öka incitamentet för utbildad personal att arbeta i förskolor med sociala utmaningar. Det väsentliga är anställningsvillkor som ökar förutsättningar för utbildad personal, förskollärare och barnskötare att utföra sitt uppdrag samt anställningsvillkor som ökar rektors förutsättningar att utöva ett tryggt och stabilt chefs-och ledarskap. Faktorer som lön eller andra ekonomiska ersättningar kan attrahera initialt vid rekrytering men inte på längre sikt. Det är förutsättningar att genomföra kärnuppdraget med god arbetsmiljö och möjligheter till stöd och kompetensutveckling som är det centrala.

I rektorintervjuerna beskrivs en komplex vardag med resursbrister. I vilken grad strukturbeloppet på fem procent behöver höjas för att komma åt dessa utmaningar är däremot svårt att urskilja.

Johan Olofson

Maria Axberg / Malin Welin

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef HR/ Styrning och ledning